

**BUDOVANIE ODPADOVÉHO
HOSPODÁRSTVA OBCE
KAMENNÁ PORUBA**

SKLO

PAPIER

PLAST

KOV

BLOODPAD

Triediť päť základných zložiek odpadu je cieľom každej modernej domácnosti, ktorej členovia myslia na svoju budúcnosť.

SKLO

ČO JE SKLO ?

Sklo je priehľadná alebo priehľadná látka, ktorá vzniká vychladnutím kremičitanovej alebo podobnej taveniny. Zo skla sú vyrobené sklenené nápojové fľaše z číreho alebo farebného skla, poháre zo zaváranín, sklenené poháre na nápoje, dekoračné a obalové sklo, drobné výrobky zo skla a sklenené tabule.

PREČO TRIEDIŤ A RECYKLOVAŤ SKLO ?

Sklo nazývané aj číre, a farebné sklo, najčastejšie zelené a hnedé, použije sa na opätovnú výrobu skla. Sklenené obaly sú z hľadiska ďalšieho použitia veľmi výhodné, pretože ich môžeme použiť 15 – 75 krát. Samozrejme, pokiaľ nedôjde k poškodeniu obalu, ktorý je možné recyklovaním zhodnotiť, čím predídeme zhromažďovaniu odpadu na skládkach komunálneho odpadu. Sklo patrí medzi druhotné suroviny, ktoré sú dlhodobo dobre recyklovateľné. Úspora energie pri využívaní recyklovaného skla oproti výrobe z primárnych zdrojov je až 30 %. Recyklácia skla znižuje o 20 % tvorbu skleníkového efektu v porovnaní s výrobou nového.

AKO TRIEDIME SKLO ?

Obyvatelia vkladajú sklo do zelených zberných nádob (prípadne modrých s označením „sklo“) umiestnených na stanovištiach po obci.

PAPIER

ČO JE PAPIER ?

Papier je tenký, hladký materiál vyrábaný zhutnením vlákna. Použité vlákna sú obvykle prírodné a založené na celulóze. Najobyčajnejší materiál je drevovina z vláknitého dreva (väčšinou ihličnatá), ale môžu byť použité aj iné rastlinné vláknité materiály, ako bavlna, plátno a konope. Patrí sem knižný a písací papier, letáky, noviny, časopisy, zošity, knihy, telefónne zoznamy, obálky, neznečistené papierové obaly a vrecúška z potravín (napr. škatuľky z čajov, syrov, dezertov, škatule z pracích práškov, obaly z múky a pod.), papierový odpad z kancelárie, kartónové škatule (triedený papier by nemal obsahovať kancelárske kovové spony).

PREČO TRIEDIŤ A RECYKLOVAŤ PAPIER ?

V súčasnosti sa 90 % papiera vyrába z dreva. Ročná celosvetová spotreba papiera na jedného obyvateľa zeme je asi 50 kg. Recyklácia jednej tony papiera zachráni 17 dospelých stromov a ušetrí 26 m³ vody, 2,3 m³ úrodnej zeme, 320 l ropy a 4 100 kWh elektrickej energie. Recykláciou papiera sa v porovnaní s výrobou nového znižuje znečistenie ovzdušia o 73 %. Papier možno recyklovať osem až dvanásťkrát.

AKO TRIEDIME PAPIER ?

Obyvatelia vkladajú papier do modrých zberných nádob umiestnených na stanovištiach po obci. Papier sa vkladá čistý a oddelený od ostatných zložiek odpadov, bez nevhodných prímiesí, ako sú farbivá, riedidlá, oleje a zemina.

PLASTY

ČO JE PLAST ?

Plast alebo plastická hmota (staršie umelá hmota) je typ materiálu pozostávajúci z organických polymérov alebo ich zmesí s technologicky vhodnými prísadami. Vyrába sa z látok, ktoré sa nachádzajú predovšetkým v rope, ale aj v zemnom plyne a v uhlí. Pretože plasty sú odolné voči vode a nehnijú, sú ideálnym materiálom na predmety používané aj ako vodovodné rúry, plastové obaly, PET fľaše z malinoviek a minerálok, HDPE tvrdené obaly zo saponátov a drogie, tégliky z jogurtov a obaly z potravín, rôzne plastové výrobky a fólie.

PREČO TRIEDIŤ A RECYKLOVAŤ PLASTY ?

Hlavným surovinami na výrobu plastov je ropa, zemný plyn a uhlie. Tieto suroviny patria medzi neobnoviteľné zdroje a predpokladá sa, že ich ľudstvo vyčerpá v priebehu tohto storočia. Plasty zároveň patria medzi najťažšie záťaž pre prírodu z recyklovateľných surovín a obyčajnému plastovému vrecku potrvá aj 200 rokov, kým sa samo rozloží v prírode. Preto je dôležité plasty recyklovať. Spaľovaním PVC vznikajú karcinogénne produkty spaľovania – dioxíny. Vedecká komunita považuje dioxíny za najjedovatejšie chemikálie, ktoré kedy človek vyprodukoval. Je ich asi 210 druhov. Vznikajú ako nepotrebné vedľajšie produkty priemyselných aktivít. Recykláciou plastu sa ušetrí 70 % energie potrebnej na výrobu nového plastu.

AKO TRIEDIME PLASTY ?

Obyvatelia vykladajú plasty spolu s viacvrstvovými kompozitnými (tetrapakovými) obalmi vo vreciach oddelené od ostatných zložiek odpadov pred svoj dom v deň zberu. Plastové fľaše je potrebné pred vložením do vriec stlačiť.

KOVY

ČO SÚ KOVY ?

Pri separácii kovov sa myslí separovanie kovov, ktoré sú pri zakúpení výrobkov použité ako obalové materiály. Ide o hliníkový (AL) a oceľový (FE) materiál, z ktorých sú vyrábané obaly na široký spektrum tovarov v priemysle, v potravinárstve, ako plechovky od nápojov, kozmetických výrobkov, viečka od jogurtov, konzervy, obaly, uzávery od zaváranín a pod. Ďalej napr. hliníkové obalové fólie na žuvačky, kávu, keksy, čokoládové tyčinky a pod.

PREČO TRIEDIŤ A RECYKLOVAŤ KOVY ?

Výhodou kovových obalov je, že termickým technológiám recyklácie neprekáža (vo väčšine prípadov) ani prípadné znečistenie baleným tovarom. Vzhľadom na mimoriadnu efektívnosť recyklácie hliníka je potrebné, aby sme zodpovedne pristupovali k oddeľovaniu kovových obalov. Recyklovaním ocele sa ušetrí 75 % spotreby energie oceliarskeho priemyslu. Recyklácia hliníka šetrí 95 % energie a v porovnaní s výrobou nového sa znižuje znečistenie ovzdušia až o 95 %. Využitím 1 tony recyklovanej ocele sa ušetrí 1100 kg železa, 630 kg uhlia a 55 kg vápenca.

AKO TRIEDIME KOVY ?

Obyvatelia vkladajú kovy do hnedých zberných nádob umiestnených na stanovištiach po obci. Kovové plechovky napr. z piva, nápojov je vhodné stlačiť.

BIOODPAD

ČO JE BIOODPAD ?

Bioodpad je biologicky rozložiteľný materiál vhodný na kompost. Patria sem konáre, drevo, listie, ihličie, tráva, odumreté rastliny, burina a zvyšky z ovocia a zeleniny. Toto všetko predstavuje biologický odpad, ktorý nezaťažuje životné prostredie a príroda ho po čase, kedy dochádza k jeho rozkladu, opäť využíva vo svoj prospech vo forme živín.

PREČO TRIEDIŤ BIOODPAD ?

Bioodpad, ktorý vyprodukujú domácnosti, sa donedávna umiestňoval na skládky komunálneho odpadu, ktoré začali narastať do nekontrolovaných rozmerov. Oddelovanie biologicky rozložiteľného odpadu je veľmi dôležité, pretože patrí medzi najobjemnejšie zložky komunálneho odpadu. Je možné ho kompostovať a znova účelne využiť na zlepšenie kvality pôdy okolo ovocných stromov, okrasných stromčekov, kompost sa môže v období rýľovania použiť ako hnojivo tým, že sa zaráľuje do pôdy. Týmito činnosťami vrátime pôdne živiny, ktoré sme z nej vyčerpali pri pestovaní ovocných stromov, alebo zeleniny..

Bioodpad je vo väčšine prípadov neškodná látka, ale jeho zmiešavaním s ostatnými druhmi odpadu, prispieva k zvýšeniu škodlivých a nekontrolovateľných reakcií na skládkach a v spaľovniach. Keď sa organický odpad rozkladá na skládke, vzniká skládkový plyn, ktorého prioritnou zložkou je metán (CH₄). Ten je jedným z hlavných atmosférických plynov zodpovedných za problém skleníkového efektu a jeho narastanie môže viesť k potenciálnej katastrofickej klimatickej premene.

AKO TRIEDIŤ BIOODPAD ?

Bioodpad triedia hlavne obyvatelia v rodinných domoch, kde vzniká veľké množstvo odpadu zo záhrad a trávnikov, tu je vhodne zaviesť domáce kompostovanie. Ak nie je zavedené domáce kompostovanie tráva a drobný zelený odpad patrí do kontajnera, ktorý je umiestnený v priestoroch cintorína.

**TRIEDIME ODPAD,
INVESTUJEME
DO SVOJEJ
BUDÚCNOSTI**